

Celotáborová etapová hra 2012 na téma

"STARÉ POVĚSTI ČESKÉ"

MOTTO EH 2012

Češi si často stěžují, že jejich praotec dorazil na Říp a dál už ani krok, přitom by bylo daleko lepší, kdyby došel třeba ke Středozevnímu moři – aspoň je tam teplo a hlavně to móóóóře. Vždyť tady u nás je každou chvíli zima a plískanice. Ale Češi už jsou takoví - stěžovali by si stejně, ať už by jejich země ležela kdekoliv

VIDEOPOZVÁNKA,

kterou jsme si s laskavým nedovolením Národního muzea vypůjčili a mírně upravili

Počátky českých dějin obestírají mýty, které dnes nazýváme starými pověstmi českými, které většina z nás zná díky knize Aloise Jiráska.

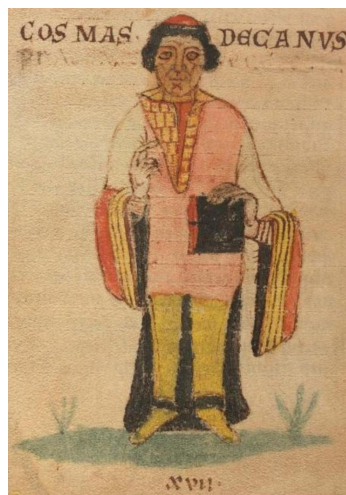
Ale pověsti o praotci Čechovi, dívčí válce nebo Krokových dcerách byly známé už daleko dříve. Psali o nich už středověcí kronikáři, byť se jejich verze často vzájemně lišily.

Prvním významným kronikářem, který se touto dobou zabýval byl Kosmas, po něm pak např. Dalimil nebo Přibík Pulkava z Radetína.

Dalším v řadě kronikářů byl Václav Hájek z Libočan, který však zvolil (co se informací týče) velmi neseřízný kronikářský přístup. Nejenže „znal“ u popisovaných událostí přesná data, která nikdo před ním neznal, ale dokonce některé další pověsti z vlastní tvorby si přidal (Kazi a Bivoj, O Horymírovi a Šemíkovi).

Dalimil

Kosmas

Václav Hájek z Libočan

Alois Jirásek

Co tedy vychází z historických pramenů a co jsou jen pohádky? Pochopili vůbec Alois Jirásek a před ním Václav Hájek z Libočan zápisky dávných kronikářů ?

Existoval praotec Čech, který se svým lidem došel na Říp, či to byl někdo jiný a bájnou horou nebyl Říp, ale jiná bájná hora – Třemšín?

Není ta krajina mlékem a strdím oplývající krajinou širokých pastvin a hlubokých brdských lesů?

Existuje pouze jedna varianta výkladu, nebo je jich více ?

Vždyť čeština je tak bohatá jak na slova tak na významy

..... jak to tedy bylo ??????

Ale dejme teď slovo Aloisi Jiráskovi a jeho verzi

„... a pojďme a poslyšme“

„Pojďte a poslyšte pověsti dávných časů. Poslyšte o našem praotci, o předcích. Jak přišli do končin naší vlasti a usadili se po Labi i po Vltavě i po jiných řekách této země.

Slyšte i, co více dochovalo se z temnoty věků, co zůstalo z báječných vypravování přešlých pokolení, jež klaněla se bohům v šeru starých hájů a jež obětovala studánkám v tichých ouvalech, jezerům i řekám i svatému, živému ohni. „

O ČECHOVÍ

V nížinách u řeky Visly byla země slovanského kmene Charvátů. Žilo tam mnoho rodů a jednou se mezi nimi rozpoutali boje. V tu dobu se 2 bratři – Čech a Lech – domluvili, že zemi opustí a najdou si novou. Vydali se za hranice své země, přebrodili řeku Odru a šli neznámým hornatým krajem. Šli kolem řeky Labe. Prodírali se hustými lesy a bažinami. Došli až k Vltavě, kterou přebrodili. Členové rodů už začali naříkat, že jejich cesta snad nemá konce. Najednou však vojvoda Čech ukázal na vysokou horu a řekl: „*Pojďme na tuto horu, tam dětem, skotu odpočineme.*“ Ráno za svítání Čech vstal jako první a šel se podívat na horu. Jmenovala se Říp.

„*Již si nebudeme stýskati, neboť jsme našli kraj, kde zůstaneme a sídla zaražíme. Vizte, to je ta země, kterou jste hledali. Často jsem vám o ní mluvil a sliboval, že vás do ní uvedu. To je ta země zaslíbená, zvěře a ptáků plná, medem oplývající.*“

Zemi chybělo jen jméno. Jeden stařešina rozhodl, že by se měla jmenovat dle Čecha – Čechy.

Praotec Čech na Řípu ???

O KROKOVÍ A JEHO DCERÁCH

Dokud v Čechách vládl vojvoda Čech, byl všude klid a mír. Po jeho smrti země neměla žádného správce a mezi lidmi se objevily spory a boje. Stařešinové rodů se sešli u Čechovy mohyly a rozhodli, že musí zvolit nového vojvodu, který by vládl a soudil. Nakonec zvolili za nového vojvodu Kroka.

Ten pak vládl v Čechách a sídlil na Budči, ale protože se zabýval věštěním budoucnosti, zjistil, že Budeč již dlouho nevydrží. Poslal tedy posly k řece Vltavě, aby tam našli místo na nový hrad. Zalíbilo se jim místo na vysoké skále. Krok zde nechal tam postavit hrad. Nazval ho Vyšehrad.

Po Krokově smrti lidé uložili jeho popel i zbraň do hrobu vedle Čechovy mohyly. Po Krokovi zůstaly 3 dcery. Kazi, která znala veškeré bylí, koření a jejich moc. Zabývala se léčitelstvím. Po otcově smrti sídlila u hory Osek blízko řeky Mže, na hradě Kazín. Druhá byla Teta, která si nechala postavit hrad na skále nad řekou Mže a nazvala ho Tetín. Třetí dcera byla Libuše. Byla sice nejmladší, ale lidé ji měli nejradši.

Stařešinové a vladykové se domluvili, že vládnout bude Libuše. Mladá kněžna měla svůj hrad nazvaný Libušín, ale sídlila na Vyšehradě, odkud moudře a spravedlivě vládla.

Vojvoda Krok se svými dcerami na Vyšehradě

O BIVOJI

Když byla jednou Kazi na návštěvě u Libuše, šly se projít do zahrady. Najednou uslyšely od brány křik a vítězné troubení na roh. Na nádvoří stál mladý statný muž jménem Bivoj, který měl přes rameno hozeného živého divočáka.

Když Bivoj uviděl Libuši, řekl: „*Tu nesu to zlé škodné zvíře, divokého kance z Kavčí hory. Ať zhyne před tvýma očima, chceš-li.*“ Libuše svolila. Muži začali chystat meče a oštěpy, ale Bivoj chtěl zvíře zabít sám. Ostatní měli pouze utvořit kruh, aby zvíře nemělo šanci utéct. Bivoj se rozkročil a praštil kancem o zem. Pak se sehnul pro oštěp a čekal. Kanec se po chvíli zvednul, rozběhl se proti Bivojovi a nabodl se na oštěp.

Za hrdinský čin dostal od Kazi nádherný pás, ve kterém bylo zašito mocné býlí a hadí zub. To aby nikdy v noci nezabloudil a odolal mocným příšerám. Bivoj nakonec zůstal s Kazi na Kazíně a po nějaké době si ho Kazi vzala za manžela.

Bivoj nese kance na Vyšehrad

O LIBUŠI A PŘEMYSLOVI

K Libuši chodili lidé z blízkých i vzdálených krajů, aby je rozsoudila při různých hádkách. Jednou přišli 2 muži, kteří se hádali o pozemky. Mladší žaloval staršího, že mu chce neprávem odebrat pozemky. Starší muž chtěl, aby Libuše přidělila pozemky jemu. Libuše však spravedlivě rozhodla, že pozemky patří mladšímu muži. Starší muž se rozčlil, že v zemi není žádná spravedlnost. „*Žena má dlouhé vlasy, ale krátký rozum. Hanba mužům, kterým žena vládne.*“

Libuše tedy svolala sněm aby vybral muže, který bude vládcem země a Libušiným manželem. Poslala posly, aby přivedli muže, který oře na poli u města Stadice. Jmenuje se Přemysl a je to nový vládce.

Libušin kůň vedl posly až na pole kde oral Přemysl. Poslové Přemyslovi vyřídili, že národ si ho zvolil za nového vládce a dali mu roucho.

Přemysl poslouchal a potom řekl: „*Žel, že jste tak ráno přišli. Kdybych byl mohl tuto roli doorati, byla by po všechny časy hojnost chleba. Ale že jste si pospíšili a mně dílo přerušili, vězte že bude v zemi často bývati hlad.*“

Potom vyzval posly aby s ním posnídali u jeho železného stolu. Poslové však nechápali proč Přemysl nejí na mezi, ale na železe. Přemysl jim vysvětlil, že jeho rod bude železný. Dokud Čechové budou mít takový stůl, přemohou své nepřátele.

Potom se šel rozloučit se svým rodem. Na cestu si vzal kabelu a střevíce z lipového lýčí.

Když se blížili k Vyšehradu, Libuše už Přemysla vyhlížela. Svatba se slavila nejen na hradě, ale i v podhradí.

Kněžna Libuše vítá Přemysla na Vyšehradě

LIBUŠINA PROROCTVÍ

Jednoho dne stála Libuše s Přemyslem a jedním vladykou na Vyšehradské skále. Libuše se náhle zadívala do dálky a pravila: „*Vidím místo, kde teče řeka Vltava. Uprostřed lesa tam jeden mladý muž tesá práh domu. Tam nechá vystavit hrad a nazve ho Praha. Tento hrad bude velice pevný a stejně jako Vyšehrad bude sídlem vládců*“.

Jednoho dne přišli na Vyšehrad vladykové některých rodů. Prý mají dost obilí, ryb i zvěře, ale mají málo kovů. Přemysl měl promluvit s Libuší, aby vladykům řekla, kde najdou stříbro, zlato a jiné rudy. Libuše svou jasnovidností zjistila, že stříbro je na Březovém vrchu a zlato na Jílovém vrchu. Olovo a cín jsou na Krupnatém vrchu.

Když šla Libuše jednou na procházku po Vyšehradské skále, měla jedno ze svých vidění. Viděla, že zemi potkají požáry a boje – bude bída. Potom jí 2 panny podaly zlatou kolébku jejího prvorozence. Libuše ji utopila v hluboké Vltavě. Až bude čas, kolébka se objeví. Pak zas bude v Čechách bohatství a sláva.

Libušiny věštby

DÍVČÍ VÁLKA

Když Libuše zemřela, neměly už dívky v zemi takovou vážnost. Těžko to nesly a vzpomínaly na dobu, kdy vládla Libuše. Pod vedením Vlasty si zbudovaly sídlo na hradě Děvín.

Muži však tyto dívky nebraly vážně, ale Přemysl je varoval. Muži si i přes Přemyslovo varování mysleli, že se jich dívky leknu a utečou. Uspořádali tedy nájezd na Děvín. Boj však netrval dlouho. Dívky muže přemohly.

Dívky přichystaly také past na jednoho z předních mužů - Ctirada. Šárku přivázaly ke stromu. Ta volala o pomoc, čímž přilákala Ctirada blíž. V tu chvíli se na něj vrhly ostatní dívky a zabily ho.

Hodně mužů chtělo Ctirada pomstít. Hnali se na Děvín. Podařilo se jim některé dívky zatknout a odvléci s sebou na Vyšehrad.

Vlasta jela s ostatními zatčené dívky vysvobodit a Vyšehrad dobýt. Než však dorazily k hradbám, muži už se hnali proti nim. Mnoho dívek v tomto boji padlo. Mezi nimi i Vlasta. Potom muži vypálili Děvín a v zemi nastal klid.

Dívčí válka – v pozadí hrad Děvín

O KŘESOMYSLU A HORYMÍROVI

Když zemřel Přemysl, vládl Nezamysl. Po něm vládl Mnata a potom Vojen. Dále pak Vnislav a Křesomysl. Za Křesomyslovy vlády si však lidé více než polí hleděli stříbrných a zlatých dolů. Pole ležela ladem. Lidé sice bohatli zlatem a stříbrem, ale neměli chleba.

To se nelíbilo Horymírovi. Společně s ostatními vladyky jel na Vyšehrad prosit Křesomysla, aby lidi z dolů vyhnal. Odešli však s nepořízenou.

Horníci se domluvili se a hnali se k Horymírově dědině – Neumětelům. Přijeli v noci. Horymír byl však včas varován. Z dědiny ujel na svém koni Šemíkovi. Když se Horymír ohlédl, uviděl jak jeho dědina hoří. Shořelo všechno. Vladyka přísahal pomstu.

Shromáždil všechny muže z rodu a vyrazili za horníky na Březový vrch. Horníci spali ale probudil je požár. Horymírovi lidé ničili a pálili vše co jim přišlo pod ruku.

Horníci se sjeli ke Křesomyslovi na Vyšehrad a obvinili Horymíra. Ten byl odsouzen k zabití vlastním mečem. Horymírovo poslední přání bylo projet se na Šemíkovi. Křesomysl dal zavřít všechny brány a pak svolil. Šemík byl ale zázračný kůň. Přeskočil nejen přes brány, ale i přes hradby a ujížděl k Neumětelům.

Všichni se za Horymíra přimlouvali a Křesomysl mu nakonec odpustil.

Horymír se Šemíkem překonávají Vyšehradské hradby

LUCKÁ VÁLKA

Když zemřel Křesomysl, ujal se vlády nad Čechy Neklan. Měl však za souseda vášnivého bojovníka – knížete Vlastislava. Vlastislav několikrát bojoval v zemi Lemuzů, Litoměřiců i Čechů.

Vybíral daň a bral s sebou ženy, dívky a děti. Prodával je do otroctví. Když jednou vpadl Vlastislav do Čech, pátil vše co mu přišlo pod ruku a obklíčil hrad Levý Hradec. Nepustil nikoho ven ani dovnitř. Na hrad se však donesla zpráva, že Lemuzi, Litoměřici a Děčané jdou Čechům na pomoc. Vlastislav musel se svým vojskem odtáhnout. Přísahal však pomstu.

Nejprve se pomstil Litoměřicům. Na jejich půdě postavil hrad, který nazval Vlastislav. Lemuzi a Děčané se lekli. Prosili o mír. Slibovali, že budou platit daň.

Neklan sám neměl odvahu bojovat a proto poslal několik vladyků s dary, kteří měli s Vlastislavem dojednat mír, ale Vlastislav je i s dary odmítl. „*Přijduť si k němu pro všechno co má a spolu vezmu také to, co nyní vracím.*“

Vlastislav pak nařídil, že každý muž musí na vojnu. V jedné vesnici na Chlumčansku sídlil rod Žalanů. Hospodářem zde byl muž jménem Straba. Za manželku měl Češku, která byla zajata na Levém Hradci. Také on se chystal se do boje proti Čechům. Jeho macecha mu prozradila, že v boji proti Čechům budou Lučané poraženi. Všichni Lučané zemřou. Jen on se může zachránit. Musí však prvního bojovníka, který se proti němu poženě, bodnout oštěpem. Nesmí ho však zabít. Pouze mu uřeže obě uši, schová si je a dá se na útěk. Jedině tak se zachrání.

Kníže Neklan se bál, nevěřil, že by mohl v boji vyhrát. Do boje místo něj šel statečný Čestmír. Lučanské vojsko bylo sice silnější, ale Čestmír dokázal Čechy vzburcovat. „*Nebudem utíkat, zůstanem, a já půjdu před vámi. Padne-li má hlava, nic se nelekejte, vpřed se ženěte až zvítězíte.*“

Nastal velký boj. Čestmír sice padl, ale Češi bojovali dál a Lučané byli poraženi. Přežil pouze Straba.

Když dojel domů, čekalo ho nemilé překvapení. Jeho žena byla mrtvá. Když jí odhrnul vlasy, zjistil, že nemá uši. Vytáhl ty, které uřezal prvnímu Čechovi, který se na něj hnal. Tím, kdo ho chtěl zabít byla jeho žena.

Lucká válka – Bitva na Tursku

DURYNK A NEKLAN

Po skončení války zavládl v zemi Lučanů smutek. Češi se mstili. Zapalovali lucké vesnice. Neklan se smiloval pouze nad Vlastislavovým synem. Jmenoval se Zbislav a bylo mu 5 let. Neklan ho tedy nechal v jeho vlasti. Dokonce mu postavil hrad Dragůš. Pak se Neklan vrátil do Čech.

Zbislav žil na hradě Dragůš a s ním tam pobýval Durynk. Tomuto muži Vlastislav za svého života velmi důvěřoval.

Durynk měl však špatné myšlenky. „*Zbav se toho chlapce, zbav! Neklan nemá jistě pokoje, dokud Vlastislavův syn žije.*“

Jednoho dne vylákal Zbislava na ryby. Bylo to v zimě, chlapci tedy nebylo nápadné, že s sebou Durynk bere sekyru. Durynk vysekal do ledu díru a pobídl chlapce, aby se podíval co je tam ryb. Zbislav se sehnul. Durynk ho sekl do krku. Všude byla krev. Pak sáhl do kapsy, vytáhl nůž a uřízl chlapci hlavu. Vzal si ji a jel s ní rovnou na pražský hrad, pochlubit se Neklanovi. Všichni se zděšili.

Kníže Neklan dal Durynkovi vybrat jak chce zemřít. Buď skočí z vysoké skály, oběsí se na jakémkoliv stromě nebo se probodne vlastním mečem. Durynk se oběsil na vysoké olši.

Proradný Durynk

O BRUNCVÍKOVI

Kdysi panoval u nás kníže Bruncvík, který s vybranou družinou vyrazil do světa. Projeli různé země, až dojeli k moři. Po několika dnech klidné plavby přišla bouře. Vítr hnal loď k Jantarové hoře, o níž se říkalo, že z ní nikdo neodejde. Plavci přistáli.

Když se moře uklidnilo, pokusili se odplout. Marně. Musili na ostrově zůstat. Rytíř Balad Bruncvíkovi poradil aby si s mečem lehl do kůže. Balad kůži zavázal. Brzy se objevil pták Noh, kůži uchoпил a vznesl se. Po třech dnech letu donesl Bruncvíka svým mláďatům. Ten dravce porubal a uprchl.

Pak uviděl lva, jak bojuje se saní. Bruncvík se pustil do obludy, zatímco unavený lev odpočíval. Když Bruncvíkovi docházely síly, vyřítíl se lev a obludu rozsápal. Lev potom všude Bruncvíka provázel a po čase se spřátelili.

Putovali spolu, až se dostali do říše podivného krále Olibria. Tam Bruncvíka drželi v zajetí. Aby se mohl vrátit domů, musel Bruncvík podstoupit boj se strašlivým drakem Baziliškem. Lev Bruncvíkovi v boji pomáhal. Mečem, který sám srážel hlavy, Bruncvík draka zabil.

Pak se Bruncvík vydal se lvem na cestu do vlasti. Doma už mysleli, že zahynul, a jeho ženu chtěli znova provdat. Bruncvík se prokázal prstenem a za jásotu lidí se vrátil se lvem na hrad. Od těch dob se lev vyskytoval i ve znaku Českých zemí.

O KOUZELNÍKU ŽITOVÍ

Žito bavil krále Václava IV. svými žerty a kouzly víc než kdo jiný. Dovedl měnit svou podobu a lidé ho mnohdy poznávali jen podle spřežení černých kohoutů, s kterými jezdil.

Jednou vyčaroval z třiceti víchů slámy třicet tlustých prasat a hnal je na pastvu. Potkal ho bohatý pekař a chtěl hned stádo koupit. Žito mu je prodal a přidal ještě dobrou radu: „Nesmíš je koupat!“ Ale pekař nedbal a vyhnal vepře do brodu. Než se nadál, plavalo po řece jen třicet slaměných víchů. Pekař, zelený zlostí, hnal se znovu k Žitovi. Našel hov krčmě. Žito spal. Pekař jím trásl, ale Žito spal dál. Tu ho pekař popadl za nohu a škulbl. Zbledl hrůzou, když utržená noha spadla na zem. Teprve teď se Žito probudil a začal pekaři spílat. Ten byl tak vyděšený, že jen prosil za odpuštění a hned vyplatil Žitovi značnou náhradu. Kouzelník shrábl peníze, nasadil si utrženou nohu a odešel jakoby nic.

Ale Žitovi nastaly horší časy, když na královský hrad přijel bavorský vévoda a s nim několik kejklířů. Ať kouzlič Žito jak kouzlič, všechno dokázali udělat po něm. Až je přece jenom přelstil. V jednu chvíli se na nádvoří strhl pokřik. Zvědaví Bavoři se vyklonili z okna. V té chvíli jim Žito přičaroval parohy. A odčaroval je, až se všichni dost nasmáli. Jindy si roztáhl ústa jako pec a rázem pozřel jednoho z kejklířů. Diváci strnuli. Ale Žito kejklíře hned zas vyplivl do kádě s vodou. A to byl Žitův nejslavnější šprým.

Kouzelník Žito se svým kohoutím spřežením

O DALIBOROVI

V litoměřickém kraji povstali roku 1496 sedláci proti svému pánu Adamovi z Drahoníc. Nemohli již snášet jeho útlak. Sedláci se pak dobrovolně stali poddanými rytíře Dalibora z Kozojed. Dalibor se ujal sedláků i Adamova statku.

Celá věc se donesla k sluchu zemských hejtmanů. Ti ihned vyslali vojsko, aby zjednalo nápravu a Adamovi z Drahoníc vrátilo jeho majetek. Rytíř Dalibor byl pohnán k soudu v Praze a uvržen do vězení na Hradě.

Podle pověsti bylo ve vězení Daliborovi teskno. Požádal žalářníka, aby mu opatřil housle. Zanedlouho Daliborovu hru žalářníci se zalíbením poslouchali. Po čase i lidé z Hradu chodili naslouchat zvuku houslí, který se ozýval z věže.

V té době už prý Daliborovi docházely peníze, které mu vězňatelé ponechali na stravu. Jeden z žalářníků ho přesvědčil, aby si na obživu vydělával hrou. Daliborovi nebylo příjemné vydělávat si na živobytí žebrotou, ale neměl jinou možnost. Když hrál, spouštěl z věže košík a nestalo se, aby ho vytáhl prázdný. Pražané nebyli skoupí.

Jak byli k Daliborovi milosrdní posluchači, soudcové sním soucit neměli. Odsoudili Dalibora k smrti. Věži, kde byl vězněn, se dodnes říká Daliborka.

Dalibor si ve vězení vydělává na obživu hrou na housle

O BLANICKÝCH RYTÍŘÍCH

Je tomu mnoho let, co nepřátelské vojsko proniklo do naší země, do krajiny, kde se tyčí vrch Blaník. Na temeni Blaníku stála opevnění, za nimi všichni obyvatelé kraje. Osmkrát nepřátelé zaútočili, osmkrát byli odrazeni. Když zaútočili po deváté, dobyli hradiště. Kolem leželi čeští bojovníci bez života. Nepřátelé odešli, Blaník osířel.

Brzy se vrátili do krajiny čeští lidé. Hledali padlé hrdiny, aby je mohli pohřbít. Všude našli jen trávu. Po mrtvých nebylo ani stopy.

Po čase, říkají kroniky, se začaly dít divné věci. Nejpodivuhodnější příhoda se stala jednomu ovčákovi. Když chtěl hnát domů, jedna ovce chyběla. Ovčák se ji vydal hledat. V lesním šeru viděl, jak se rozestupuje skála. Vtkročil do tmy. Po chvíli uslyšel, že se skála za ním zavřela. Ovčák stál v dlouhé chodbě. Dal se chodbou, až se ocitl v obrovské síni. Všude spali bojovníci. Vypadali, jako by odpočívali. Ovčák mezi nimi procházel. Náhle pocítil únavu a za chvíli spal jako rytíři. Probudil ho hřmot. Rytíři kolem vstávali a vsedali na koně. Skála se začala otevírat. Ovčák se zvedl a chtěl se vrátit k stádu. Jeden z rytířů mu však zastoupil cestu. Jak se dostal ven, ovčák nevěděl.

Ve vsi ho přivítali, jako by vstal z mrtvých. V Blaníku prospal celý rok. Vyprávěl, co zažil, a brzy se zvěst o blanických rytířích rozletěla po celé zemi.

O KRÁLI SVATOPLUKOVI - O třech prutech Svatoplukových

Na březích řeky Moravy až k Dunaji rozkládala se před tisícem let Velkomoravská říše. Kupci z celého světa pěli na ni velikou chválu: Krajina spanilá a lidé dobří, dobytek ani dítě svá nikdy nebíjí. A vládnou jim mužové stateční i moudří, nejdřív kníže Mojmír, po něm Rastislav a nyní Svatopluk....

V mnohém měli kupci pravdu, ale nebyla to pravda úplně celá. Osud slavné říše často visel na vlásku, neboť knížata z rodu Mojmírovců, ač měli mnoho ctností, jedna jim přece chyběla. Byli nesvorní až běda!

„Jen aby nám ta nesvornost nepřišla jednou draho.“ uvažoval na smrtelném loži kníže Svatopluk, jelikož si právem dělal starosti o budoucnosti říše.

I povolal k sobě své tři syny, aby jim vysvětlil, jak je důležité držet spolu: Podal jim tři svázané pruty, jestli je dokážou zlomit. Nedokázal to ani jeden z nich.

Potom jim podal každý prut zvlášť a oni je zlámali snadno a bez velké námahy.

„Budete – li svorní, synové moji, jako ty tři pruty v jedné otýpce, nikdo vás nezlomí. Což jste to na vlastní oči neviděli?“

„Viděli, otče, viděli.“

„Každý sám však neznamená nic. I to jste pochopili?“

„Pochopili,“ odpověděli, aby otci nedělali těžkou hlavu.

Byli to hodní synové...Ale také Mojmírovci, kteří pochopí, co je nesvornost, leda až na smrtelné posteli. Sotvaže jejich otec naposledy vydechl, začali se rvát o knížecí stolec, dokud se jim zděděná říše kousek po kousku nerozpadla pod rukama..

O KRÁLI JEČMÍNKOVI

Když král Svatopluk zmizel, začali pánové hledat nového panovníka a zvolili si zemana z hradu Chropín.

Zprvu byl nový panovník oblíben, ale brzy mu stoupla pýcha do hlavy. Začal pořádat bohaté hostiny a v královské pokladnici již nebylo stříbra. Proto uvalil na lid vysoké daně. Chropyňská paní se za své poddané přimlouvala, ale manžel pohrozil vyhnáním i jí.

Utrápení poddaní se rozhodli, že zámek napadnou a všechny pobijí. Chropyňskou paní však ji včas varovali. Prchla ze zámku se zbrojnoši v patách, jen tak tak se stačila ukrýt v blízkém lánu ječmene.

Brzy byly žně a ženci našli v ječmeni paní s krásným děťátkem, kterému začali říkat Ječmínek.

Když se král o tom dozvěděl, stále ještě rozezlený, dal ženu i dítě odvést ze vsi na odlehlé místo, daleko od domova.

Jak plynul čas, počaly jej trápit výčitky svědomí. Nechal paní hledat, ale nikdo nedokázal poradit kde jsou, nikdo je nikde neviděl. Když se to král dozvěděl, vsedl na koně a se svou družinou se je vydal hledat. Projeli tak celou Moravu, ale svou ženu se synem pán přesto nikde nenašel. Až jednou mu starý poustevník řekl: „Pro své hříchy a viny nejsi hoden své ušlechtilé manželky a svého syna. Ten napraví, co jsi pokazil. Jako ty jsi zkázou moravské země, bude on jejím požehnáním a spásou. Ty ho nenajdeš a neuvidíš. Zjeví se a přijde, až země moravská na tom bude nejhůře.“

Přešla léta, potom staletí a pověst o králi Ječmínkovi stále neutuchala a na Hané stále čekají návrat svého krále, který se má zjevit tehdy, až se moravskému lidu povede nejhůře.

O GOLEMOVI

Z doby Rudolfa II. se dochovala řada pověstí. Jedna z nich vypráví, jak učený rabín Löw uhnětl na břehu Vltavy z hlíny Golema. Když mu dal do úst kouzelný lístek, Golem obživil. Golem se podobal člověku, neuměl však mluvit.

Rabín Löw ho přivedl domů a představil ho ženě. Jen odešel, žena poslala Golema, aby nanosil vodu. Sama šla na trh. Když se vracela, uviděla před domem shluk lidí. Golem vyléval jeden džber za druhým, až se ulice podobala řece.

Jednou zase rabínova žena poslala Golema, aby koupil jablka. Pytel jablek, který mu trhovkyně přichystala, připadal Golemovi příliš malý. A tak přinesl celý stánek i s trhovkyní.

Jindy Golemovi přikázali, aby nalovil ryby. Když se dlouho nevracel, poslal pro něho rabín sluhu. Jakmile Golem uslyšel vzkaz, všechny ryby hodil do řeky a vrátil se s prázdnou.

Golem nevydržel dlouho bez práce. Hromadila se v něm obrovská síla. Každý den proto dostával od rabína příkazy.

Jednou však rabín zapomněl a Golem vyrazil do ulic. Řádil jako zběsilý. Ničil krámy, bořil domy, vytrhával stromy a měnil židovskou čtvrť v poušť. Lidé se třásli strachy a zamykali se před ním. Rabín Löw přispěchal, vykřikl a Golem strnul.

Rabín poznal, jak může být Golem nebezpečný a rozhodl se, že ho zbaví života.

Golem a jeho stvořitel - rabín Löw

O OPATOVICKÉM POKLADU

Do Opatovického kláštera přijel jednoho dne Karel, císař římský a král český. Chtěl vidět zdejší poklad. Opat pravil, že mu jej ukáže, ale neprozradí mu, kde je.

Císař chtěl poklad vidět. Opat mu tedy zavázal oči a vedl jej různými sklepeními. Císař byl velice překvapen, když poklad uviděl – ohromné množství drahého kovu, zlato, stříbro, ale vše umělou prací zdělané: překrásné řetězy, číše a kalichy, kříže a vše svítilo zlatem a ještě měňavými, duhovými blesky drahého kamení, až z toho zrak přecházel.

Opat císaři řekl: „*Pane náš, ty poklady se tobě i tvým budoucím chovají. Protož vezmi, co se koliv tobě líbí.*“ Císař však nechtěl, a opat mu tedy podal drahocenný prsten, v němž byl světlý, nadmíru vzácný diamant a vydali se zpět.

Po smrti Karla IV. přepadl klášter pan Městecký z Opočna. Opat a mnichy zajal a mučil – chtěl, aby mu ukázali, kde se poklad nachází. Opat ani mnichové však nic nevyzradili. Byli tedy pobiti, poklad však zůstal neprozrazen.

Opuštěný klášter se měnil v rozvaliny, které se rozpadaly a mizely. Na místě kláštera byl vystavěn vodní mlýn. Až jednou v pravé poledne se kolo přestalo točit. Voda netekla. Kousek od mlýna se ztrácela v zemi. Zaplavila klášterní sklepení. Po půlhodině voda tekla zase jako dřív. Nikdo se už k pokladu nedostal.

O BÍLÉ PANÍ

Perchta z Rožmberka, kterou její otec Oldřich II. z Rožmberka provdal proti její vůli za Jana z Lichtenštejna, Manželství se jí však stalo peklem, z něhož nebylo žádného východiska.

Teprve smrt jejího muže jí umožnila vrátit se na otcovský hrad. Stala se tu ochranitelkou všech trpících. Vážná, štíhlá, předčasně uvadlá, majíc zlaté, vlnité vlasy bílou rouškou obepjaté, procházela síněmi a nádvořími hradu, dohlížejíc bratrovi na jeho hospodářství.

Paní Perchta zemřela necelé tři roky po svém manželovi. Rožmberští páni i chudí z celého širokého kraje nepřestávali ji oplakávat a brzy vídali ji nadále ve svých snech.

Bílá paní, jak ji nazývali, zjevovala se na zámku v Českém Krumlově, na Rožmberku, i na ostatních rožmberských hradech v bílém, splývavém šatě, jak s klíči za pasem obchází chodby a síně. Usmívala-li se a měla-li na sobě bílé rukavičky, bylo to znamení, že se k domu přikloní štěstí. Červené rukavičky pak oznamovaly požár. Měla-li však černé rukavice a tváře pokryty smutkem, znamenalo to blížící se neštěstí neb smrt.

Podle pověsti je příčinou zjevování Bílé paní Perchty z Rožmberka kletba Jana z Lichtenštejna. Na svém smrtelném loži měl Perchtu prosit za odpuštění, avšak Perchta mu odpustit odmítla. Jan nad ní proto před smrtí vynesl kletbu: „Nechť ani v hrobě nemáš klidu!“. Perchta se tak má pro svou zatvrzelost jako přízrak zjevovat na panstvích svých předků, dokud se v prach nerozpadnou.

A JAK TO BYLO DOOPRAVDY A VŠE OSTATNÍ k EH – AŽ NA TÁBOŘE

